



Март – месец српског језика

*Од камена до душе: Класична књижевност
очима нове генерације*

ЖИВА РЕЧ КЊИЖЕВНОСТИ

ЖИВА РЕЧ КЊИЖЕВНОСТИ

Ова галерија мисли није само подсетник на велика дела српске књижевности. Она је сведочанство да класици не ћуте у уџбеницима.

Кроз одабране цитате великана попут Андрића, Црњанског и Лазаревића, и искрене осврте ученика, путујемо кроз теме које обликују наш идентитет — од вечног камена и историјских вртлога, до скривених емоција и снаге људске воље.

Велике речи добијају свој прави смисао тек када одјекну у новом времену.

„Од свега што човек у животу подиже и гради, ништа није боље ни вредније од мостова.“ — Иво Андрић, *На Дрини ћуприја*

Није битно од чега су мостови, већ то што спајају људе. Мост је симбол повезивања јер спаја људе, спаја обале и спаја различите вере.
(Ђорђе Миленковић Е22, Лазар Пантелић Е22, Борис Ђоровић Е21)

„Тако је постао мост са капијом и тако се развила касаба око њега.“ — Иво Андрић, *На Дрини ћуприја*

Приказује изглед моста и значај моста за настанак и развој касабе.
(Лука Жижовић Е11)

ТИХА ПОБЕДА НАД ПРОЛАЗНОШЋУ

„Све се мења само камен остаје.“ — Иво Андрић, *На Дрини ћуприја*

Ова реченица нам показује колико је камен трајан у односу на људски живот. (Михаило Јелић E21)

„Мост је стајао изнад дивље реке као тиха победа лепоте над пролазношћу и људском патњом.“ — Иво Андрић, *Мост на Жепи*

Приказује да мост није само грађевина, већ и симбол. (Лазар Обрадовић E11)

„Живот тече и пролази, а мост остаје и памти.“ — Иво Андрић, *На Дрини ћуприја*

Подсећа да наше одлуке и дела остају важни чак и онда кад ми нестанемо. (Јован Матовић E21)

ТРАГ ЧОВЕКА У ВЕЧНОСТИ

„Чудна је и вечна та људска потреба да се подиже и гради, да се остави траг за собом.“
— Иво Андрић, На Дрини ћуприја

Људи одувек имају жељу да нешто створе и изграде како би оставили траг и били запамћени за живота.
(Матеја Лазаревић E21)

„Онај који ово направи, не треба да пише своје име, јер оно што остане иза њега, то му је име.“ — Иво Андрић, Мост на Жепи

Нуди олакшање јер нам говори да наша вредност није у томе колико нас људи зна по имену, већ квалитету онога што радимо. (Новак Радука E22)

„Ми смо народ који све памти, али ништа не учи.“
— Милош Црњански, *Сеобе*

Ово је јако критички поглед на историју Срба. Стално понављамо исте грешке, патимо, селимо се, али се из тога никад не извуче права поука, као да смо осуђени да вечно понављамо своју судбину. (Страхиња Стевановић E11)

„Човек је дужан да трпи, али није дужан да заборави.“
— Иво Андрић, *Знакови поред пута*

Андрић поручује да је трпљење део људског живота и да се често не може избећи. Међутим, човек не сме да заборави неправду, јер памћење чува достојанство и спречава понављање зла. (Вељко Берић E21)

СЛЕПИ ПУТЕВИ И КРИВЕ ДРИНЕ

*„Зар нам је пут потребан?
Ми идемо за њим, а он не зна
куда нас води.“*

— Радоје Домановић, Вођа

Ова реченица показује да људи често не размишљају куда иду, већ слепо прате пут, иако их тај пут може довести до пропасти.

(Јован Миленковић E22)

„Све су Дрине овог света криве, никад се оне неће све моћи ни потпуно исправити да их исправљамо.“

— Иво Андрић, На Дрини ћуприја

Говори да иако у свету увек постоје неправде, проблеми и немири, људи не смеју да одустану у покушају да их поправе. (Јован Смиљковић E21)

ТИШИНА И ТЕРЕТ ПАТРИЈАРХАТА

„Никад и никуда није с њоме ишао, нити је она смела поменути да је куда поведе.“ — Лаза Лазаревић, *Први пут с оцем на јутрење*

Најбоље показује однос између мужа и жене. У њој се види потпуна удаљеност и хладноћа и неравноправан положај жене. Није само у питању строгост, већ потпуна затвореност и забрана блискости. (Страхиња Стевановић Е21)

„Ђути дете, моли се Богу да отац буде бољи.“
— Лаза Лазаревић, *Први пут с оцем на јутрење*

Показује колико је мајка брижна и колико пати због очевих поступака, али и даље верује у његову промену. Ова реченица нас учи колико је вера битна у тешким тренуцима. (Ђорђе Јакшић Е11)

СКРИВЕНА НЕЖНОСТ ПОРОДИЧНОГ ОГЊИШТА

„Покривао нас је истина ноћу кад се откријемо и није нам дао да се надносимо над бунар и пењемо на дуд.“ — Лаза Лазаревић, *Први пут с оцем на јутрење*

Показује да је отац ипак био брижан, водио је рачуна о њима, пажљив и посвећивао је време породици. (Марко Делић E13, Лазар Ратковић E13, Лазар Поповић E13)

„Слатка моја мајка!“

— Лаза Лазаревић, *Ветар*

Најлепша реченица јер само у две једноставне речи изражава дубину јунакове љубави и бола. (Филип (Горан) Лазаревић E11)

„Живот је само сенка онога што човек у себи сања.“ — Милош Црњански, *Сеобе*

У стварности значи да живот није онакав какав смо замишљали или желели у својим сновима и надама.
(Михајло Ерић Е11)

„И онда би почела да осећа оно што јој је толико пута долазило и што никад себи није могла да објасни.“
— Бора Станковић, *Нечиста крв*

Емотивна и мистериозна реченица. У њој се говори о осећају које је познато, али истовремено необјашњиво. Показује унутрашњу борбу и збуњеност јунакиње. (Павле Јанковић Е21, Андреј Перишић Е21)

КОРЕНИ И СПОРАЗУМЕВАЊЕ

„Човек је дужан своме завичају, као што је дужан своме детињству.“ — Иво Андрић, *На Дрини ћуприја*

Подсећа колико су завичај и детињство важни за то какви људи постајемо. (Душан Ђорђевић E21)

„Ја сам сасвим делио назоре моје матере: све са светом и кад је чему време.“ — Лаза Лазаревић, *Ветар*

Све има смисла и све дође кад треба. Тако је лакше живети.
(Денис Воробев E32)

„Разлика у језику, у обичајима отпада чим два човека почну да се споразумевају, макар се и не разумели.“
— Растко Петровић, *Људи говоре*

Показује да разлике међу људима нису толико важне колико нам се чини.
(Зоран Вучетић E32)

ВОДА КАО НЕМИ СВЕДОК ВРЕМЕНА

„На овом месту сударала су се времена, људи и судбине, а мост је све то ћутке подносио.“ — Иво Андрић, *На Дрини ћуприја*

Показује мост као немог сведока историје. Преко њега су пролазили различити народи, војске, генерације, а он је све то ћутке подносио. (Андреј Гајић Е11)

„У вировима испод окана стварала се бела пена и окретала се у круг, заједно са иверјем, ситним гранама и труњем.“ — Иво Андрић, *На Дрини ћуприја*

Веома сликовита реченица – док читаш можеш буквално да замислиш воду.
(Ненад Јанковић Е11)

ПРЕДАЈА И НОВИ ПОЧЕТАК

„А видљив кестен пада без и најмањег ветра, сам од себе,
као што падају звезде вртоглаво.“

— Данило Киш, *Рани јади*

Показује кестен који нема никакву жељу да опстане и да се бори.
(Вук Јовановић Е11)

„Све што је било, као да је вода однела, а остало је само оно што је
у човеку најчвршће и најсветлије – љубав и вера у нови почетак.“

— Лаза Лазаревић, *Први пут с оцем на јутрење*

Уз њу се схвата да: све што се десило лоше – проћи ће, важно је
гледати напред. (Алекса Моћић Е11)



СНАГА ЉУДСКЕ ВОЉЕ И УЗЛЕТ

**„Близу до неба гора је чарна,
Не треба орлу тек један лет,
Само да пусти крила немарна,
Презро је давно презрени свет.“
— Ђура Јакшић, Орао**

Ови стихови у себи носе снагу, слободу и понос. Орао је овде симбол некога које је изнад просека. (Недељко Станисављевић Е21)

**„Човек се велича по снази својих жеља.“
— Иво Андрић, Знакови поред пута**

Најлепша реченица јер показује да човек може да уради шта год жели ако јако жели да то постигне. (Вук Обрадовић Е21)

ОДЈЕК КОЈИ ТРАЈЕ

Класична књижевност није само запис о времену које је прошло. Како су ученици кроз овај пројекат показали, она је огледало у којем свака нова генерација препознаје своје наде, своје страхове и своју вољу за летењем.
Камен остаје, вода тече, а реч нас заувек спаја.